

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul *Soltan Vasile* în numele inculpatului Ursachi Vitalie, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central din 21 iulie 2021 și a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 februarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Ursachi Vitalie xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 31.10.2020 – 22.07.2021;

instanța de apel: 22.09.2021 – 17.02.2022;

instanța de recurs ordinar: 25.05.2022 – 06.12.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 22 iulie 2021, *Ursachi Vitalie* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi, a fost condamnat la pedeapsă sub formă muncă neremunerată în folosul comunității - **160** ore.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, **Ursachi Vitalie** la 21.08.2020, aproximativ la ora 18:00, aflându-se la domiciliul din s. Xxxxxx, r. xxxxx, unde locuiește împreună cu mama sa Ursachi Raisa xxxx, care potrivit prevederilor art. 133¹ Cod penal, sunt considerați membri de familie, fiind vizibil în stare de ebrietate, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, având un comportament agresiv fizic și verbal, acționând intenționat prin intimidare în scop de impunere a voinței și controlului personal, în urma unui conflict apărut spontan, a aplicat violența fizică asupra mamei sale Ursachi Raisa, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și

îmbrânceli, fapt prin ce i-au fost cauzate părții vătămate Ursachi Raisa, stări de tensiune și suferințe psihice.

Astfel, acțiunile inculpatului *Ursachi Vitalie* au fost încadrate juridic în baza art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, conform semnelor calificative - *"acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare și alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a sănătății"*.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul *Munteanu Feodor* în numele inculpatului Ursachi Vitalie, a declarat apel, prin care a solicitat, casarea sentinței, emiterea unei noi hotărâri potrivit modului pentru prima instanță, cu aplicare în privința inculpatului pentru infracțiunea imputată a unei pedepse la limita minimă stabilită de legea penală, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 ore.

3.1. În motivarea apelului a invocat că, prima instanță a stabilit o pedeapsă prea aspră, de 160 ore de muncă neremunerată, or, inculpatul la faza de urmărire penală a recunoscut vina, a participat activ la stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei penale.

La fel, a indicat că, nu s-a ținut cont de circumstanțele atenuante și de faptul că inculpatul a conștientizat pe deplin consecințele infracțiunii săvârșite, regretă sincer cele comise, imediat după comiterea infracțiunii și-a cerut iertare de la partea vătămată, s-au împăcat și locuiesc în aceeași casă, fapta fiind doar un conflict între partea vătămată și inculpat.

A considerat că, inculpatul poate fi corectat prin aplicarea unei pedepse mai blânde.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 februarie 2022, a fost admis apelul declarat și s-a dispus casarea totală a sentinței și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, *Ursachi Vitalie* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, și s-a aplicat pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de 155 ore.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a încadrat fapta lui Ursachi Vitalie, în baza art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, însă eronat a descris elementele prevăzute la art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal, motivând indiciile calificative: *"acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare și alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a sănătății"*. Or, potrivit rechizitoriului învinuirea a fost înaintată în baza art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, conform indicilor calificativi, *"violență în familie, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra victimei"*, astfel, în învinuirea înaintată lui Ursachi Vitalie, nu s-a regăsit încriminarea maltratării și vătămare ușoară a sănătății.

La fel, prima instanță, indicând că infracțiunea săvârșită de *Ursachi Vitalie* este o infracțiune materială, care s-a consumat odată cu cauzarea vătămării sănătății părții vătămate, instanța de apel, a constatat că, la

materialele cauzei nu se regăsesc probe, care ar demonstra faptul cauzării părții vătămate a careva leziuni corporale ușoare.

În acest sens a relatat că, lui *Ursachi Vitalie*, partea acuzării nici nu i-a imputat săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal, dar, a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal.

Astfel, în motivarea sentinței, prima instanță face concluzii și mențiuni contradictorii celor imputate, cât și în privința probelor existente la dosar, circumstanțe care denotă necesitatea casării totale a sentinței contestate.

În continuare, instanța de apel, apreciind probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a constatat că, starea de fapt și acțiunile inculpatului *Ursachi Vitalie* se încadrează potrivit prevederilor art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal.

A menționat că, chiar dacă lui *Ursachi Vitalie* i se impută și *”acționarea intenționată prin intimidare în scopul controlului personal asupra părții vătămate”*, acest fapt nu a fost demonstrat.

La caz, fiind confirmată doar existența semnului calificativ – *”acționarea intenționată prin intimidare în scop de impunere a voinței, în urma unui conflict apărut spontan”*. Or, din declarațiile date de inculpat și partea vătămată, a rezultat că, conflictul a apărut spontan, în urma unei pretenții adresate de către inculpat, părții vătămate.

În urma examinării cauzei, instanța de apel a stabilit că, *Ursachi Vitalie*, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, având un comportament agresiv fizic și verbal, acționând intenționat prin intimidare în scop de impunere a voinței, în urma unui conflict apărut spontan, a aplicat violența fizică asupra mamei sale *Ursachi Raisa*, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, fapt prin ce i-au fost cauzate părții vătămate, stări de tensiune și suferințe psihice.

Astfel, din declarațiile inculpatului, cât și a părții vătămate s-a constatat că, conflictul s-a iscat din motiv că, mama inculpatului nu a dorit să culeagă poama și să facă vin, astfel, să nu fie gălăgie în casă. Din aceste motive, inculpatul, a început să-și impună voința de culegere a poamei și să facă vin, și în acest sens a aplicat și violența fizică, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, fapt prin ce i-au fost cauzate părții vătămate *Ursachi Raisa* stări de tensiune și suferințe psihice.

Deci, partea vătămată fiind intimidată prin acțiunile violente ale inculpatului, manifestate în scop de impunere a voinței de culegere a poamei pentru a pregăti din ea vin.

Aceste acțiuni, de către instanța de apel, au fost încadrate juridic la art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal *”violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței”*.

A relatat instanța de apel că, fapta săvârșită de *Ursachi Vitalie*, și prevăzută de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, se pedepsește *cu muncă*

neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani, și în corespundere cu prevederile art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

Astfel, ținând cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, având în vedere că, vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin, a constatat că *Ursachi Vitalie*, se face vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, cu stabilirea pedepsei acestuia sub formă de *muncă neremunerată în folosul comunității - 155 ore*.

De asemenea, instanța de apel a notat că, executarea pedepsei, nu trebuie să cauzeze suferințe fizice, nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, dar să ducă la realizarea scopului prevăzut de art. 61 Cod penal, din ce considerente, pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 155 ore, este corectă, echitabilă și legală.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar, avocatul Soltan Vasile în numele inculpatului Ursachi Vitalie, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului pentru prima instanță, prin care Ursachi Vitalie să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 2011 alin. (1), lit. b) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5.1. În argumentarea recursului ordinar, recurentul menționează că, instanța de apel urma să-l achitate pe Ursachi Vitalie, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 2011 alin. (1), lit. b) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii și fapta a fost încadrată juridic greșit, motiv din care recursul se întemeiază potrivit art. 427 alin. (1), pct. 8), 12) Cod de procedură penală.

Susține că, intimidarea este o formă aparte de violență, pe care art. 2 din Legea nr. 45-XVI din 01 martie 2007 "Cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie", o clasifică în cadrul violenței psihologice.

La fel notează că, violența psihologică este denumită și abuz emoțional, spre deosebire de violența fizică, este un proces de lungă durată, incluzând jigniri, terorizare, denigrarea victimei în fața celorlalți, amenințări, intimidare și șantaj emoțional.

Menționează că, inculpatul a aplicat violența fizică asupra mamei sale Ursachi Raisa, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, nu pentru a-și impune voința, ci pentru a se apăra, deoarece aceasta a încercat să-l lovească și conflictul s-a iscat nu din nedorința părții vătămate să culeagă poama, dar din faptul că la 21 august 2020, aceasta a venit de la vecină în stare de ebrietate și Ursachi Vitalie i-a făcut observație.

Astfel, consideră că, lipsește elementul constitutiv al infracțiunii prevăzute la art. 2011 alin. (1), lit. b) Cod penal - "intimidare în scop de impunere a voinței".

6. Împotriva recursului ordinar, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în secția judiciar penală, *Crijanovschii Sergiu*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Sustine că, motivele invocate în cererea de recurs a constituit deja obiect al examinării în instanța de apel. Iar hotărârea contestată conține motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În corespundere cu prevederile art. 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.* Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect *Legea* la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, partea apărării invocă temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1), pct. 8) și 12) Cod de procedură penală, în sensul că, *în decizie nu au fost indicate temeiurile de recurs sub aspectele că nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

La caz, recurentul își manifestă dezacordul față de lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, și anume lipsa elementului – *”intimidare în scop de impunere a voinței”*.

Consideră că, inculpatul a aplicat violența fizică asupra părții vătămate *Ursachi Larisa*, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, nu pentru a-și impune voința să adopte un anumit comportament inferior față de sine, ci pentru a se apăra de comportamentul agresiv al acesteia, aceasta încercând să-l lovească.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept invocate în recursul ordinar declarat, Colegiul penal lărgit constată că, erorile de drept nominalizate de către recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, dispozitivul fiind expus clar, iar careva erori grave de fapt care ar fi afectat soluția instanței, nu s-au stabilit.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.* Prevederile art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, *stabilesc că decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Colegiul penal lărgit, referindu-se la incidența temeiului pentru recurs prevăzut la prevederile art. 427 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, atestă că, acest temei pentru recurs se aplică când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii și când mijloacele de probă nu au constatat elementele infracțiunii.

Analizând circumstanțele cauzei, în raport cu argumentele expuse de recurent, Colegiul penal lărgit conchide că, alegațiile acestuia sânt eronate, or, instanța de apel a stabilit că, *"(...) în urma examinării cauzei în ordine de apel a fost stabilit faptul că, Ursachi Vitalie dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, având un comportament agresiv fizic și verbal, acționând intenționat prin intimidare în scop de impunere a voinței, în urma unui conflict apărut spontan, a aplicat violența fizică asupra mamei sale Ursachi Raisa, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, fapt prin ce i-au fost cauzate părții vătămate Ursachi Raisa stări de tensiune și suferințe psihice. Acțiuni, care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal "violența în familie, adică, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței". Și, așa cum, nu a fost demonstrat prin nimic acționarea cu scopul controlului personal asupra părții vătămate, acest semn calificativ nu poate fi reținut și imputat inculpatului".*

Astfel, Colegiul penal lărgit, conchide că, decizia instanței de apel este una argumentată și motivată, fapta imputată inculpatului, cuprinzând toate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal.

Colegiul penal lărgit, nu va reține argumentele recurentului precum că *"(..) acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței, nu sunt, și în astfel de împrejurări, se impune necesitatea de a pronunța o decizie de achitare, deoarece fapta lui Vitalie Ursachi nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal",* or, instanța de apel, amănunțit a motivat în decizie existența semnelor constitutive ale infracțiunii imputate inculpatului, și a descris toate circumstanțele în care a avut loc fapta penală, menționând că *"(...) conflictul a apărut spontan în urma unei pretenții adresate de către inculpat, părții vătămate ... Apoi el, a luat o greblă și a început să strângă poama de pe casă, iar în timpul conflictului inculpatul a apucat de gât partea vătămată".*

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține și declarațiile părții vătămate Ursachi Raisa, date în ședința primei instanțe, care a relatat că, *"(...) În timpul conflictului, inculpatul m-a apucat de gât ... și eu am strigat la o vecină și ea nu mă auzea".*

Mai mult ca atât, acțiunile violente în privința părții vătămate se confirmă prin însăși declarațiile inculpatului Ursachi Vitalie care a declarat că, *"(...) după ce am apucat-o de gât, am împins-o, jos nu a căzut".*

Astfel, instanța de apel, corect a reținut în decizie că, din declarațiile inculpatului, cât și a părții vătămate se desprinde că, conflictul s-a iscat

din motiv că, partea vătămată nu a dorit să culeagă poama și să facă vin ca să nu fie gălăgie în casă.

În aceste condiții se constată că, anume impunerea de către inculpat față de partea vătămată a voinței de culegere a poamei pentru producerea vinului, a și generat ulterior aplicarea violenței fizice față de aceasta, manifestată prin strângerea gâtului cu mâinile și îmbrânceli, fapt, prin ce i-au fost cauzate părții vătămate *Ursachi Raisa* stări de tensiune și suferințe psihice, aceasta fiind intimidată prin acțiunile violente ale inculpatului, manifestate în scop de impunere a voinței de culegere a poamei pentru a pregăti din ea vin.

Totodată, alegația din recurs, precum că, inculpatul *Ursachi Vitalie* a aplicat violența fizică față de partea vătămată cu scopul de a se apăra, Colegiul penal lărgit o consideră una declarativă și poate fi catalogată ca o inducere în eroare a instanței, având scopul de eschivare de răspundere penală, or, ținând cont de vârsta înaintată a părții vătămate - 69 de ani (f. d. 20), nu este clar cum ar fi întreprins careva acțiuni violente în privința inculpatului, care la momentul comiterii faptei avea - 44 ani.

Cât privește invocarea de către recurent în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1), pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că, analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii invocate, o astfel de eroare în speța dată nu a fost stabilită, or, instanța de apel a constatat corect prin prisma probelor administrate că, acțiunile inculpatului *Ursachi Vitalie*, au fost încadrate juridic în baza art. 201¹ alin. (1), lit. b) Cod penal, după indici calificativi - *"violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței"*.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 430, pct. 5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină, *conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.*

În aceste condiții, Colegiul penal lărgit conchide că, recurentul invocând ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1), pct. 12) Cod de procedură penală, acesta nu a argumentat și motivat poziția abordată, astfel, cele descrise căpătând forma unor alegații declarative care nu pot fi puse la baza admisibilității recursului ordinar.

Cele consemnate supra, evidențiază în mod clar că, instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor cauzei, înlăturând justificat și prin argumente temeinice versiunea părții apărării despre necesitatea pronunțării în privința acestuia a unei sentințe de achitare.

Mai mult ca atât, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca

impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În acest context, Colegiul penal lărgit atestă că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat cu strictețe prevederile enunțate la art. art. 414-419 Cod de procedură penală, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată sub toate aspectele, iar recursul ordinar declarat urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul *Soltan Vasile* în numele inculpatului Ursachi Vitalie, cu menținerea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 februarie 2022, în cauza penală în privința lui **Ursachi Vitalie xxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **08 februarie 2023**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena